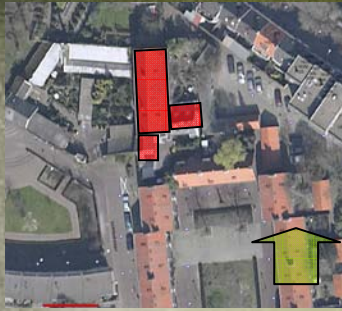
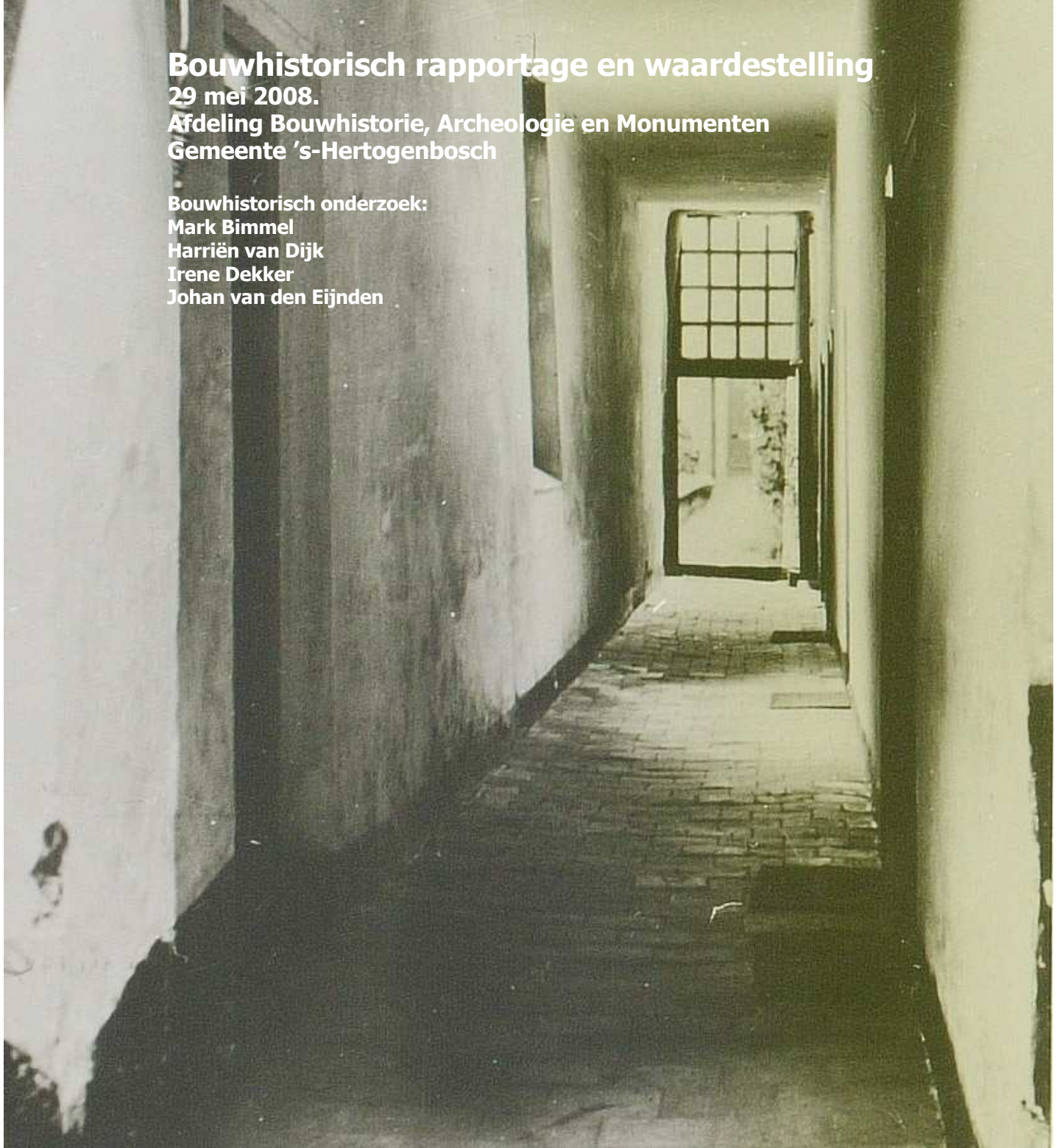

Louwschepoort 83-89 "het Pand"

Bouwhistorisch rapportage en waardestelling
29 mei 2008.
Afdeling Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten
Gemeente 's-Hertogenbosch

Bouwhistorisch onderzoek:
Mark Bimmel
Harriën van Dijk
Irene Dekker
Johan van den Eijnden

I. Documentatie:

Rijksmonument 21718, Kadastraal sectie: nr.: 5646

1. Gemeente 's-Hertogenbosch, archief bouw- en woningtoezicht.

A. --

2. Gemeente 's-Hertogenbosch, werkarchief BAM.

A) veldwerken;

- opmeting pand 2008

B) tekeningen;

- uitwerking onderzoek 2008
- overzichtskaart kloostercomplex ca 1700 (5.3-1H)
- kaarten klooster (26H en 27H)

C) foto's;

- digitale foto's onderzoek 2008

D) diversen

- diverse archivalische gegevens

II. Historische vermeldingen en literatuur:

A) Mosmans: blz. 69 nr: 1333. geen naamsvermelding.

B) Sasse van Ysselt deel III blz.: 133-140.

C) Literatuur:

- Klooster, kronieken en koormuziek, blz. 19
- Van Bos tot stad, opgravingen in 's-Hertogenbosch, deel I hoofdstuk 8, blz. 95.
- De Zusters "van Orthen". Een overblijfsel van haar klooster (Jan Mosmans) Provinciale Noordbrabantsche en 's-Hertogenbossche courant 1933 - 29 april, blz 1..2
- De Zusters van Orthenpoort te 's-Hertogenbosch () Katholiek Bouwblad. Jaargang 17 - 1950 - 9, blz 129..133
- Inventaris van het dominikaans archief (A.M. Bogaerts, E.M. Cresens) Dominikaans archief. Leuven 1976
- De zusters van Orthen te 's-Hertogenbosch (P.L. Leget-Kuijlen, J.N. Leget) Genealogisch tijdschrift voor Oost-Brabant. Jaargang 3 - 1988, blz 133..136
- Achter de voorgevel. Een toepdrive in de voormalige kloosterpoort (Henny Molhuysen) Brabants Dagblad donderdag 18 januari 1996 (foto)
- Zusters van Orthenklooster (Ad van Drunen) Kloosters en religieus leven. 's-Hertogenbosch 2002, blz. 63
- "De troeye historie van het clooster van de susteren ten orthen t 's-Hertogenbossche en teen en tander van tien jaer gheselleeven" april 1968 gedenkboek H.T.S. Corps

III. Beschrijving:

Inleiding:

Aan het einde van de Louwschepoort is een belangrijk restant bewaard gebleven van het voormalige zusters van Orthenklooster. Dit object, wat bekend staat onder de naam "Het pand", was de voormalige refter van het complex (afbeelding 1).

Het pand is gelegen aan "de Louwschepoort", die daarvoor de Lijckpoort genaamd was. De Poort was een van de twee toegangspoorten vanuit de Hinthamerstraat naar het kloostercomplex.

Ten oosten van deze poort, langs de Hinthamerstraat, was al voor 1250 een aanzienlijk huis gesitueerd namelijk het "huis van Megen" waarvan in 1800 een klein gedeelte is afgebroken. Later, in de jaren zestig van de 20ste eeuw, is dit huis grotendeels verdwenen. Het huis was bewoond door notaris, Pieter de Louw, wat de naam van het straatje verklaart.

Het kloostercomplex was ook bereikbaar via een andere poort die gelegen was tegenover het Clarissenklooster. Deze poort werd in 1504 de Colverspoort genaamd en kreeg later de naam; "Zusters van Orthenpoort".

Het klooster is omstreeks 1424 opgericht met hulp van de broeders des gemeenen levens en was aanvankelijk een nonnenklooster. Even later, omstreeks 1444, werd het klooster een zogenaamd dubbelklooster met zowel mannen als vrouwen en heeft in die hoedanigheid gefungeerd tot de 17de eeuw.

Na het beleg van 's-Hertogenbosch door Frederik Hendrik in 1629 werden de gebouwen geleidelijk verkocht en afgebroken waarbij alleen de vrouwen tot 1692 delen van het klooster bewoonden. De bebouwing van het mannengedeelte van het klooster verdween in de loop van de achttiende eeuw, het vrouwengedeelte bleef tot in de twintigste eeuw in gewijzigde vorm aanwezig, onder de naam het Materhuis.

De laatste bewoner heeft het pand in 1692 verlaten waarna het in andere handen kwam.

Afbeelding 1. Foto genomen vlak na de bevrijding vanuit het zuidoosten met rechts de voormalige refter en links een later deels gesloopte vleugel..

Het pand werd, evenals andere bebouwing, in 1692 verkocht en kwam in handen van Rogier van Heze die het onderbracht in een naar hem vernoemde stichting en het pand geschikt maakte voor de huisvesting van onvermogende alleen zijnde mannen en vrouwen.

Buiten "het pand" zijn voor een langere periode ook nog lang het poortgebouw langs de Binnendieze en het materhuis bewaard gebleven.

Het poortgebouw aan de Zusters van Orthenpoort is tot net na de Tweede Wereldoorlog bewaard gebleven maar is destijds gesloopt en vervangen door een, op het origineel geïnspireerde, nieuwbouw.

Het mater- of bedehuis is in 1942 gesloopt (afbeelding 2). Van dit bedehuis (XVA) was in 1800 het mannengedeelte al gesloopt waardoor er nog slechts vijf traveeën van het grote gebouw resteerden (opgetekend door Jan Mosmans). In de bezettingstijd van de tweede wereldoorlog is het resterende gedeelte gesloopt. Alleen de fundamenten zijn op het binnenterrein van het later gebouwde woningbouwcomplex bewaard gebleven.

De hierna beschreven voormalige refter en muurresten in de aangrenzende tuin zijn thans als laatste restant van het klooster overgebleven.

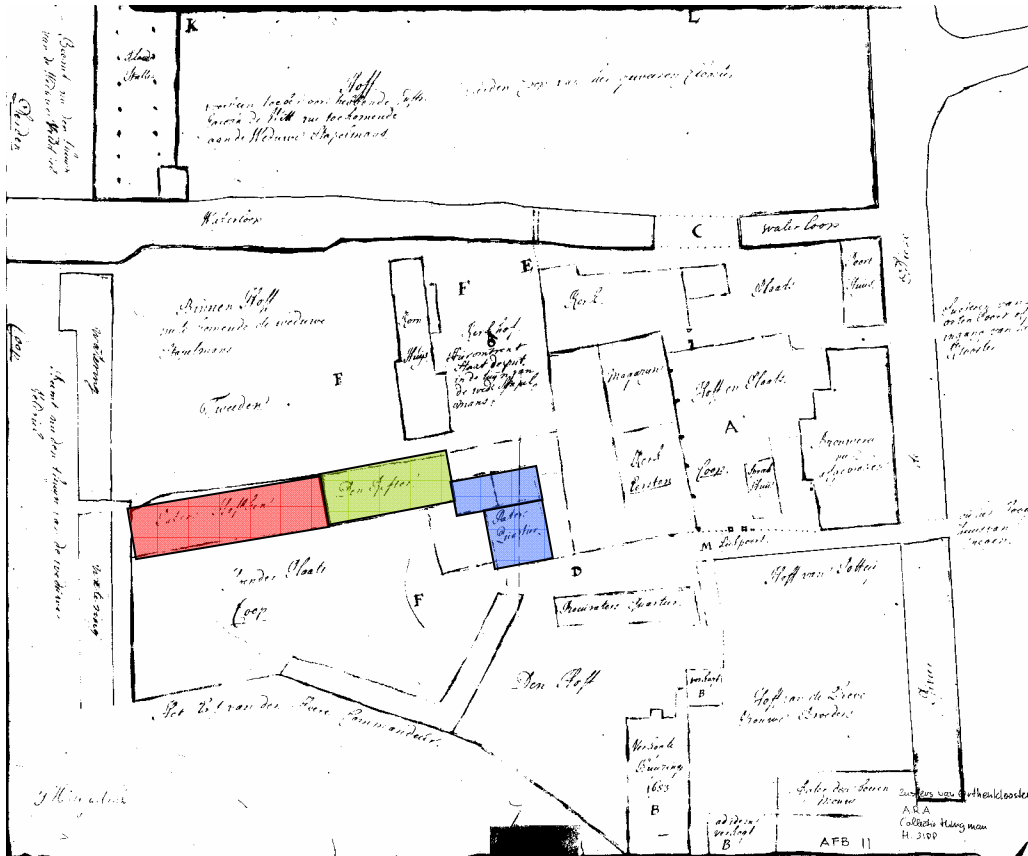
"Het pand" wat tijdens een vooronderzoek gedurende enkele maanden in het vroege voorjaar van 2008 is ingemeten en gedocumenteerd, was zeggezegd de refter van het klooster. Aanleiding voor dit onderzoek zijn voorgenomen onderhoudsplannen en restauratieplannen op de lange termijn. Om inzichtelijk te krijgen hoe de bouwgeschiedenis van het pand eruit ziet, en om de historische structuren in beeld te krijgen heeft er een niet destructief bouwhistorisch onderzoek plaats gevonden. Het pand is, voor zover mogelijk, ingemeten en de zichtbare bouwsporen zijn in kaart gebracht. Archiefonderzoek heeft zich voornamelijk alleen beperkt tot het beeld- en tekeningenarchief.

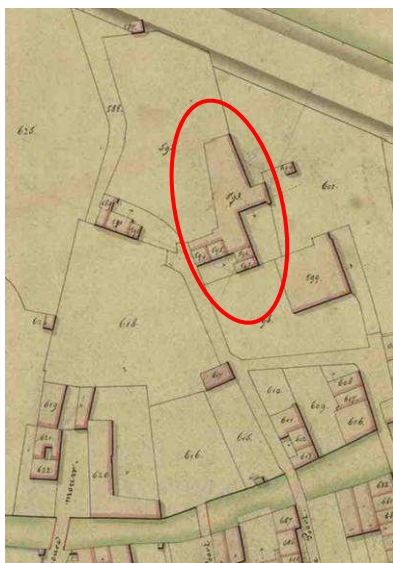
Afbeelding 2. Foto genomen in 1942 na de sloop van het bedehuis. Duidelijk zichtbaar zijn de grondbogen van de noordelijke zijmuur van het bedehuis en op de achtergrond de reftervleugel.

De oudst bekende kaart waar het klooster op ingetekend staat is een prent die waarschijnlijk rond 1700 is vervaardigd (afbeelding 3). Hierop is een groot gedeelte van de kloosterbebouwing ingetekend met ook "den Refter". De refter (groen ingekleurd) bestaat hier uit een rechthoekig bouwdeel wat in een gelijke breedte doorloopt in noordelijke richting en daar als "Paters Hofken" staat aangeduid (rood ingekleurd).

Zuidelijk grenst een smaller bouwlichaam aan de refter met daartegen, in westelijke richting, een enigszins vierkant bouwdeel wat als "Paters Quartier" staat aangeduid (blauw ingekleurd).

Afbeelding 3. Plattegrondtekening uit ca. 1700 met daarop ingekleurd de situering van de refter (ARA, inventaris Hingman, nr.: 3188).

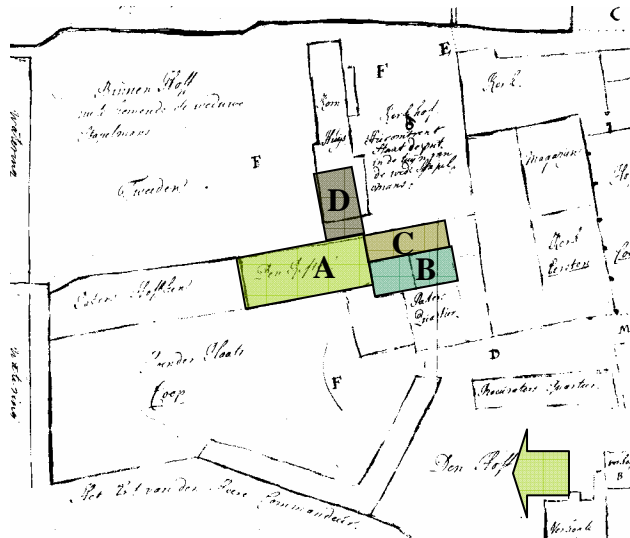

Afbeelding 4. Links een uitsnede uit het kadastrale minuutplan van 1823. De locatie van het pand is omcirkeld. Rechts een foto genomen in 1980 vanuit de tuin van de Vlinder.

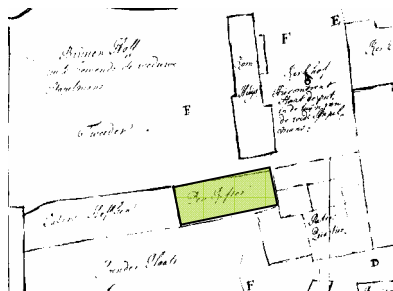
Ruim een eeuw later laat het kadastrale minuutplan van 1823 een geheel andere situatie zien; de kloosterbebouwing is nagenoeg geheel verdwenen (afbeelding 4). Het pand en even zuidelijk daarvan het materhuis zijn echter nog wel duidelijk herkenbaar.

Het huidige complex is te verdelen in vier bouwdelen die in de onderstaande beschrijving afzonderlijk worden beschreven te weten;

- Bouwdeel A; (hoofdvleugel, de refter),
- Bouwdeel B; vleugel tegen de zuidelijke kopgevel van de refter,
- Bouwdeel C; uitbreiding uit de 17de eeuw,
- Bouwdeel D; dwarsvleugel tegen de oostelijke zijgevel,
- Daarnaast is het muurwerk op het terrein ten westen van de refter nader beschouwd en ingemeten.

Bouwdeel A; de refter.

De hoofd vleugel van het complex stamt van oorsprong uit de eerste helft van de 15de eeuw en bestaat uit een langgerekt bouwlichaam (8,5x23,5 meter) met een begane grond, verdieping en zolder onder een zadeldak gedekt door rode Hollandse pannen. Van het oorspronkelijke bouwdeel uit de 15de eeuw is, voor zover nu bekend, alleen het muurwerk op de begane grond en de verdieping/balklaag bewaard gebleven. De verdieping, zoldervloer en kapconstructie zijn in de tweede helft van de 19de eeuw tot stand gekomen.

De refterzaal heeft een omvang van zes traveeën waarbij de twee lange zijgevels oost en west gericht zijn. De indeling op de begane grond bestaat uit een doorlopende gang langs de oostgevel met aangrenzend een zestal kamers.

De gang bezit een vloer van zwartmarmere vloertegels gelegd in een halfsteens verband.

De zes kamers die vanuit de gang bereikbaar zijn, zijn waarschijnlijk in de eerste helft van de 18de eeuw aangebracht voor de huisvesting van onvermogen alleen zijnde mannen en vrouwen.

Van oorsprong zal de refter waarschijnlijk geen indeling hebben gekend. De kamers bezitten allen een enigszins vergelijkbare indeling (deels nog aanwezig). In de gangmuur zit de toegangsdeur met daarnaast een inbouw met bedstede, kast en onder de bedstede een bergruimte. Alle kamers bezitten een stookplaats met schouw (van oorsprong 18de eeuw aangepast in de 19de eeuw en weer later in de twintigste eeuw deels vernieuwd).

Op een plaats is een restant aangetroffen van een plint bestaande uit overhoeks geplaatste witte tegels (13x13 cm.) met zwarte invullingen. De plint loopt onder de plavuizenvloer (oranje, 21x21 cm., halfsteens verband) door wat het aannemelijk maakt dat het vloerniveau is verhoogd.

De verdiepingvloer bestaat hoogstwaarschijnlijk uit een samengestelde balklaag met moer- en kinderbinten die van oorsprong bij de beide zijmuren voorzien waren van muurstijlen en korbeels met sleutelstukken.

In de oostelijke zijgevel tekent de travee-indeling zicht goed af met een repeterende opbouw met aan weerszijde van elke muurstijl een kaarsnis (afbeelding 5). Tussen de kaarsnissen zat een kruisvenster. Een kruisvenster is in de oostgevel bewaard gebleven. Ter plaatse van de westgevel zijn een aantal muurstijlen en korbeels bewaard gebleven. Ter plaatse van de oostgevel zijn ze allemaal verwijderd. De eiken muurstijlen zijn deels in de muur gewerkt en eindigen op circa 30 cm. boven het huidige vloerpeil. Het korbeel is middels een pen en gatverbinding met toognagels verbonden met de muurstijl. De moerbalken en kinderbinten worden, door de aanwezigheid van vlakke ongeprofileerde stucplafonds, aan het oog onttrokken.

De zuidelijke kopgevel van de refter sluit opvallend schuin op beide zijgevels aan. Of dit te maken heeft met een bouwfase is vooralsnog niet duidelijk. Ter plaatse van de noordelijke kopgevel is een afgezaagde balkkop zichtbaar. De maat doet vermoeden dat we hier te maken hebben met een moerbalk en geen strijkbalk. De tekening van rond 1700 laat al zien dat de vleugel verder doorgelopen heeft in noordelijke richting. Ook buiten aangetroffen muurwerk bevestigt deze situatie. De kopgevel is hoogstwaarschijnlijk opgericht na de sloop van het "Paters Hofken" mogelijk met gebruikmaking van een oudere tussenmuur; de afscheiding tussen de refter en "Paters Hofken".

Afbeelding 5. De binnenzijde van de oostelijke zijgevel met een kaarsnis en links daarvan de positie van de thans dichtgezette muurstijl. Rechts een bewaard gebleven korbeel met muurstijl ter plaatse van de westelijke zijgevel.

Verdieping

De verdieping stamt in zijn geheel uit de tweede helft van de 19de eeuw. Hoe hoog de oorspronkelijke refter is geweest is thans niet te achterhalen. Mogelijk bestond deze alleen uit een begane grond en zolder onder een zadeldak. Op een afbeelding uit 1632, vervaardigd door Pieter Saenredam, is echter te zien dat de refter bestond uit een begane grond, verdieping en zolder onder een zadeldak.

De in de 19de eeuw tot stand gekomen opbouw kent, evenals de begane grond, een indeling met langs de oostgevel een gang met daaraan grenzend een vijftal kamers. Ook deze kamers bezitten deels nog hun oorspronkelijke indeling die gebaseerd is op de indeling op de begane grond met bedstede, kast en een schouwpartij.

Tegen de zuidelijke kopgevel is waarschijnlijk in de late 19de eeuw een kleine uitbouw gerealiseerd met toilet- en wasruimte onder een plat dakje.

Zolder

De zoldervloer bestaat uit een enkelvoudige balklaag (balken 7,5x22 cm., circa 60 cm h.o.h.). In de noord- oosthoek is vanuit de gang de zolder te bereiken door middel van een houten trap met bovenkwart. De zolderruimte is ongedeeld met tegen beide kopgevels een rookkanaal. In de ruimte staan tegen twee spanten ook nog twee vrijstaande rookkanalen.

Het grote onbeschoten zadeldak wordt gedragen door een vijftal spanten (afbeelding 6).

De A-spanten met dubbele trekplaten zijn voorzien van een makelaar die doorloopt tot de zolderbalklaag. De spantbenen worden door blokkeels gekoppeld met de zijmuren die een lage borstwering bezitten. De gordingen rusten op geprofileerde gordingklossen. Bovenin zijn de spantbenen door middel van toognagels verbonden met de makelaar. De verbinding tussen trekplaten en spantbenen bestaat uit een boutverbinding.

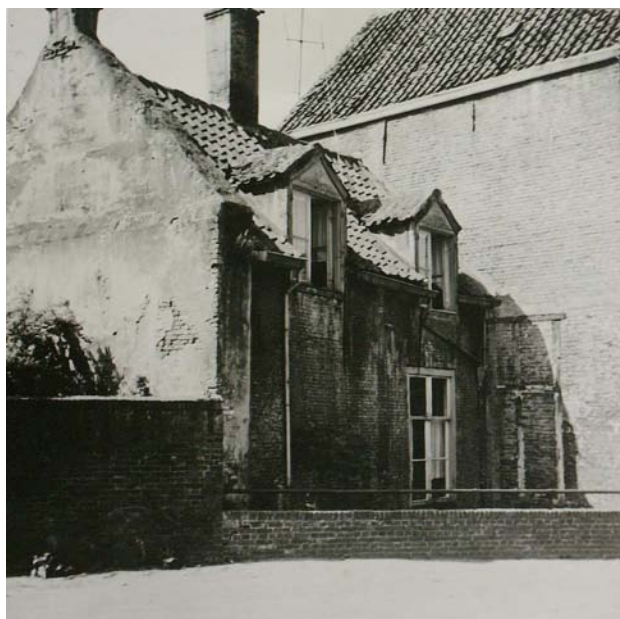

Afbeelding 6. De zolder gezien naar het zuiden met de onbeschoten kap met groene A-spanten met dubbele trekplaten en een op de zoldervloer dragende makelaar.

Oostgevel

De oostelijke gevel heeft een omvang van zes vensterassen waarbij de twee meest zuidelijke assen verborgen gaan achter het dwarshuisje.

De gevel is twee bouwlagen hoog waarbij alleen de begane grond muurwerk bevat uit de 15de eeuw. In de tweede helft van de 19de eeuw is de gevel opgehoogd met een gesloten gevelvlak. In het muurwerk op de begane grond (baksteen formaten: 5/5,5x11,5/12x24,5/25 cm., 10 lagen= 64,5 cm, rommelig staand verband) is in de vijfde vensteras van rechts gezien een kruisvenster bewaard gebleven (afbeelding 7). Het kruisvenster meet circa 1,45x3 meter met oren ter plaatse van beide dorpels. Het onderste gedeelte is circa 1,6 meter hoog en het bovenste 1,1 meter. In de resterende oorspronkelijke delen zijn restanten aangetroffen van een luikspanning. De houtverbindingen zijn door middel van toognagels vastgezet. Het kruiskozijn is thans deels inpandig door de toevoeging van een moderne serre.

Afbeelding 7. Links een foto uit omstreeks 1960 met een aanzicht van de oostgevel met links het “dwarshuisje”. In de oksel van beide bouwdelen is het kruiskozijn te zien. Rechts een recente opname van het kruisvenster.

Naast het kruiskozijn zit een schuifvenster met een 8-ruits bovenraam en een 16-ruits onderraam met een brede middenstijl. In de bovendorpel van het kozijn zijn de gaten voor de verdwenen diefijzers herkenbaar. Boven en onder het kozijn geven bouwsporen aan dat hier van oorsprong een hoger, kruiskozijn, moet hebben gezeten. De hoekoplossing naast het venster is uitgevoerd met een kop-klezoor.

Het venster rechts naast het schuifvenster is aan het begin van de 20ste eeuw dichtgezet. Vervolgens een eveneens dichtgezette vensteropening waarin een eiken latei in is geplaatst, vermoedelijk heeft hier tijdelijk een doorgang gezeten die weer later is dichtgezet. In de laatste vensteras zit eveneens een dichtgezet venster waarvan de onderzijde de oorspronkelijke hoogte is van het kruiskozijn. Het muurwerk rechts hiervan loopt iets verder door dan de noordelijke kopgevel wat doet vermoeden dat de zijgevel inderdaad verder in noordelijke richting heeft doorgelopen. In de gevel zijn een aantal balkankers zichtbaar behorend bij de achterliggende moerbalken alsmede een anker behorend bij een muurstijl. Boven een schuin aflopende gecementeerde strook gaat de gevel verder door met muurwerk uit de 19de eeuw (kruisverband).

Noordgevel

De noordelijk georiënteerde kopgevel heeft een 19de eeuws uiterlijk dat is opgebouwd uit beklampingen (afbeelding 8), met op de begane grond mogelijke een oudere muur en een ophoging uit de 19de eeuw op zolderniveau.

Op de begane grond zit de deur die uitkomt op de gang langs de oostgevel. De deur is gevat in een waarschijnlijk 18de eeuws kozijn. Boven het kalf zit een 16-ruits bovenlicht.

De gevel heeft tot het maaiveld een enkele grote verjonging (van 18 cm aan de oostelijke zijde tot bijna 50 cm aan de westelijke zijde), die overgaat in een andere klamp die uiteindelijk overgaat in de ophoging uit de 19de eeuw. Onduidelijk is in welke fasen deze beklampingen tot stand zijn gekomen en/of deze in verband met elkaar zijn gemetseld.

Tegen de gevel staat op de begane grondniveau een hardstenen plaat met twee tegen paarden drinkbakken.

Afbeelding 8. Links de noordelijke kopgevel van de refter gezien vanuit de tuin van huizen aan de Zuid Willemsvaart en rechts zijn tegenhanger aan de zuidzijde.

Zuidgevel

De zuidelijk georiënteerde kopgevel steekt boven de smallere en lagere vleugel uit (afbeelding 8). In de gevel zit naast een platte toiletuitbouw op de verdieping een 6-ruits schuifvenster. De dakranden zijn afgewerkt met een gecementeerde smeerzoom.

Westgevel

De westelijk georiënteerde gevel (afbeelding 9) heeft een oorsprong die terug gaat tot de vroege 15de eeuw (baksteenformaten 25/25, x 11/11,5 x 5,5 cm en een 10 lagenmaat van 66,5 cm). Dit muurwerk loopt door tot de eerste verdiepingsvloer met daarboven een 1 steens dikke ophoging uit de 19de eeuw.

De gevel sluit zuidelijk aan op bouwdeel B dat hier in westelijke richting uitspringt.

Afbeelding 9. De westelijk georiënteerde gevel van de reftervleugel die grenst aan het terrein van hoveniersbedrijf de Vlinder.

Het metselwerk dat reikt tot boven de eerste verdiepingsvloer bezit zes gevelopeningen. In de gevel zijn diverse ankers voor de moerbalken en muurstijlen zichtbaar.

De huidige schuifvensters, merendeels 12-ruits schuivende delen onder en 8-ruits vaste delen boven, bevinden zich ongeveer op de vermoedelijke oude locatie van de voorgangers.

De kozijnen en het raamhout zijn deels secundair met verschillende profileringen (kwartbol en een duivenjager).

De oorspronkelijke vensters waren kruiskozijnen (afbeelding 10) die waren voorzien van oren bij boven- en bovendorpel. Boven de huidige gevelopeningen zijn grote herstellingen waarneembaar waar voorheen ontlastingsbogen hebben gezeten. Op enkele plaatsen zijn wat aanzetten zichtbaar van, vermoedelijk, segmentbogen. De afmetingen van het aangetroffen kruiskozijn in de oostgevel past hier redelijk echter de positie van het kalf zit op een andere hoogte.

Ter hoogte van de wisseldorpel van de huidige schuifvensters zijn in de gevel 10 kortelinggaten aangetroffen.

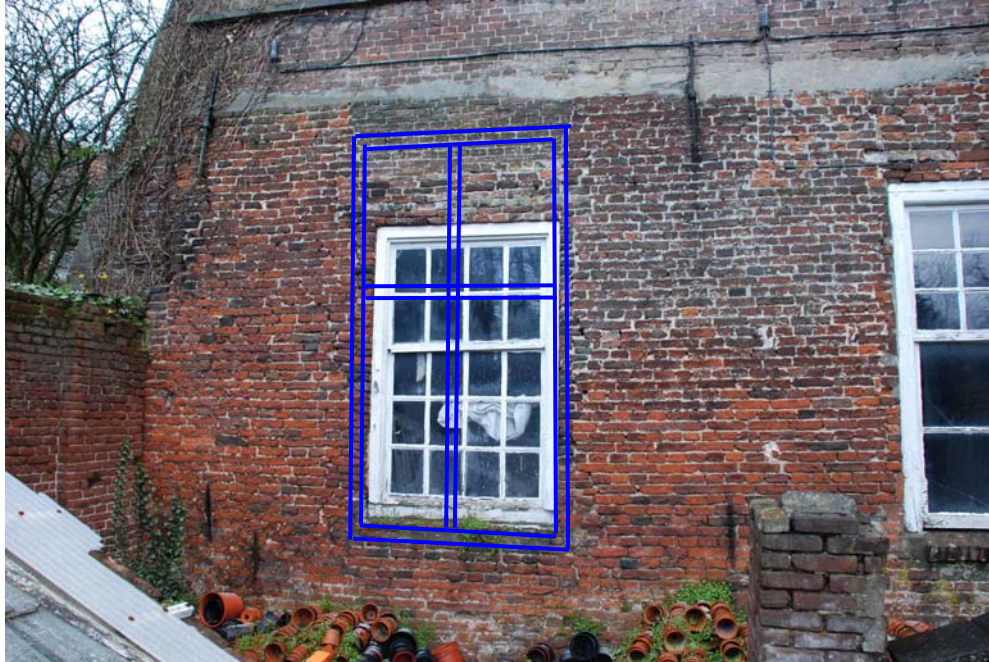
Naast de herstellingen boven de huidige vensters zijn er dagkanten hersteld ten behoeve van de plaatsing van de schuifvensters. Bij het op een na laatste venster aan de noordelijke zijde en het laatste venster aan de zuidelijke zijde zijn grotere herstellingen uitgevoerd. Bij deze twee vensters zijn tevens een aantal verticale naden waarneembaar die samen met de grote herstellingen (nog) niet verklaarbaar zijn.

Tussen het eerste venster aan de zuidelijke zijde en de hoek met de vleugel (aanbouw) is een dichtgezette doorgang aanwezig, de stijlen en bovendorpel zijn daar nog aanwezig.

Tussen het tweede en derde venster vanuit zuidelijke richting gezien is een staande tand aanwezig die erop duidt dat er een bouwphase aanwezig is. Deze fase kan een fase in een bouw

campagne markeren (zomer/winter) of wijzen op een vergroting in zuidelijke- of noordelijke richting.

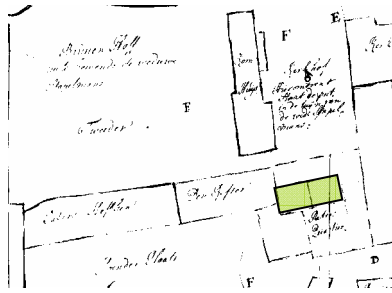
De gevel gaat over in een hoek met de tuinmuur aan de noordelijke zijde (begrenzing van het terrein van het hoveniersbedrijf en de tuinen van de panden aan de zuid Willemsvaart). De gevel heeft van oorsprong verder in noordelijke richting doorgelopen en is later afgehakt ter hoogte van de tuinmuur/perceelgrens.

Afbeelding 10. Een fragment van de westelijke zijgevel met schematisch ingetekend de positie van de oorspronkelijke kruisvensters.

Boven een doorlopende cordonlijst, waar de raampdorpels in zijn opgenomen, zaten van oorsprong schuifvensters die in het laatste kwart van de 20ste eeuw zijn vervangen door kunststof vensters. De gevelopeningen zijn afgesloten met halfsteens rollagen. Het muurwerk heeft diverse ankers ten behoeve van de verankering van de enkelvoudige zolderbalklaag.

Bouwdeel B; de vleugel tegen de zuidelijke kopgevel.

Waarschijnlijk stamt ook deze kleinere vleugel uit de 15de eeuw en is mogelijk gelijktijdig opgetrokken met de grote vleugel die als referent gediend heeft. Op de kaart van rond 1700 staat in dit bouwdeel geen bestemming aangegeven. Waarschijnlijk vormde hij een geheel met de aangrenzende vleugel waar "Paters Quartier" in is geschreven. De vleugel bestond dus eigenlijk uit een L-vormig bouwdeel. Een gedeelte van deze vleugel is eind jaren veertig van de 20ste eeuw gesloopt. Op een foto, genomen na de bevrijding van 's-Hertogenbosch, is te zien dat het dak van de vleugel nog intact was met aan de westzijde een wolfseind of dakschild. Op een foto, genomen in 1955, is de vleugel grotendeels gesloopt (afbeelding 11). Nog wel is het profiel van het bouwdeel zichtbaar met op de verdieping een tussenbalk juk (Nijmeegs juk).

Afbeelding 11. Een foto uit omstreeks 1955 met een gezicht op het pand vanuit de Louwsche poort. Rechts vooraan een doorsnede van het verder gesloopte Paters Quartier. Duidelijk zichtbaar is het tussenbalk juk.

De vleugel, die in het verlengde van de referent is gebouwd, meet circa 5x11 meter in plattegrond en wordt in twee gelijke helften gedeeld. De oostelijke zijgevel loopt opvallend schuin naar de gevel van referent, daartegenover loopt de westelijke gevel ook schuin maar in een andere richting waardoor een enigszins spievormig bouwdeel is ontstaan. Het meest zuidelijke gedeelte is daarbij onderkelderd. De kelder (circa 3,7x4 meter) is thans moeilijk bereikbaar en niet betreedbaar door een grote hoeveelheid puin. Een klein luik in de muur nabij de voordeur biedt thans een visuele toegang tot de kelder. De bepleisterde kelder bezit een tongewelf dat boven het maaiveld uitsteekt.

Boven de kelderruimte is een opkamer gelegen waarvan de muren deels zijn beklampt. De ruimte was vanuit de gang bereikbaar middels een trapje, later is in de achterwand een

doorgang gemaakt. Middenin het bouwdeel is een gang aangebracht met in de westelijke gevel de huidige voordeur van het complex.

De gang sluit aan op de in de 17de eeuw toegevoegde vleugel waarbij de westelijke gevel doorbroken is en de doorgang ondersteund wordt door een secundair gebruikte eiken balk. Tegen een gangmuur hangt een omlijst wapenbord met opschrift "Jonckv: Alenda van Berckel" en het jaartal "anno 1536".

Vanuit de gang is tevens een kamer bereikbaar die aansluit op de gevel van de refter. De ruimte is door de aanwezigheid van voorzetwanden niet onderzocht.

Het meest noordelijke gedeelte van de vleugel kent nog een verdieping. De ruimte is bereikbaar vanuit de gang in de reftervleugel. De ruimte wordt overkapt door een A-symmetrisch zadeldak gedragen door een grenen A-spant. De verdieping van de rest van de vleugel is na 1955 gesloopt en vervangen door een plat dak.

Zuidgevel

In de zuidelijke kopgevel van de vleugel is de oorspronkelijke indeling nog gedeeltelijk bewaard gebleven (afbeelding 12). De gevel is opgetrokken in een rommelig staand verband (baksteenformaten: 24x12x5,2/5,5 cm., 10 lagen= 67 cm.) waarvan de rechter hoekbeëindiging nog oorspronkelijk is met een kop-klezoor. In deze hoek is in de 17de eeuw het muurwerk van een uitbreiding herkenbaar (inkassing).

In de gevel zit op circa 108 cm. boven het huidige maaiveld een eiken latei met daarboven een steens hoge segmentboog als ontlastingsboog. In de latei is een luikspinning en zijn de toognagels van de stijlen herkenbaar. Hoogstwaarschijnlijk is dit de oorspronkelijke toegang van de kelder geweest gezien zijn hoogte positionering.

Boven de ontlastingsboog van het luik zit een dichtgezet smaller venster met eveneens een eiken latei met luikspinning. Dit kleine luik heeft geen houten stijlen gekend. Boven de latei zit een vernieuwde halfsteens ontlastingsboog. Links naast het venster is het muurwerk van de gevel grotendeels vernieuwd met daarin een klein venster.

Afbeelding 12. Links een opname van de zuidelijke kopgevel van de vleugel en rechts een gedeelte van de oostelijke gevel.

Oostgevel

De oostelijk georiënteerde gevel van de vleugel is sinds de aanbouw in de 17de eeuw inpandig geworden. Na de sloop van een gedeelte van deze aanbouw dient deze weer deels als buitengevel (afbeelding 13).

De bakstenen gevel is opgetrokken in een rommelig staand verband (baksteenformaten: 24/25x11,5/12x5/5,5 cm., 10 lagen= 69 cm.).

Nabij de linker hoek zit er in de gevel een klein venster met een eiken onder- en bovendorpel onder een segmentboog als ontlastingsboog. Op de één kop hoge boog ligt een platte laag. In beide dorpels zit een luikspinning. Rechts hiervan resteert van een bolkozijn de bovendorpel en een gedeelte van de onderdorpel. Boven de eiken bovendorpel zit een halfsteens zware ontlastingsboog met een platte laag. In het linker gedeelte van het kozijn heeft een luik gezeten (spinning en toognagel van houten stijl) terwijl het rechter gedeelte met glas was gevuld (met bakstenen dagkant). In de twintigste eeuw is hier een deurkozijn aangebracht dat toegang geeft tot de ruimte boven de kelder. Links naast de doorgang zit nabij het maaiveld een kleine ontlastingsboog, mogelijk behorend bij een kelderlicht.

Afbeelding 13. Een gedeelte van de oostelijke gevel die na de bouw van een aanbouw in de 17de eeuw deels inpandig is geworden.

Rechts naast het bolkozijn zit een halfsteens hoge ontlastingsboog met platte laag. Het naar achter liggend boogveld verspringt met deels een vulling uit de 18de eeuw. Onder deze boog is een doorgang aangebracht waarbij het muurwerk wordt opgevangen door een hergebruikte eiken balk. Weer daarnaast een smalle dichtgezette doorgang met sporen van een latei onder een halfsteens hoge segmentboog met platte laag. De onderzijde van de doorgang zit op circa 80 cm. boven het huidige vloerpeil. Naast de doorgang is een vloerniveau herkenbaar mogelijk behorend bij een hoger gelegen vloerpeil van de achterliggende ruimte. In de gevel zijn de moerbalken ingebalkt van de 17de eeuwse aanbouw.

Westgevel

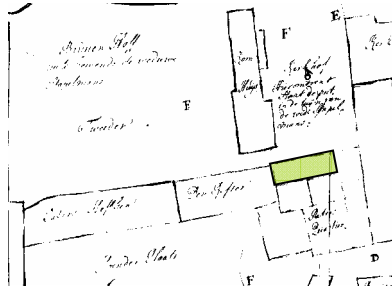
De westelijk georiënteerde gevel van de vleugel was deels oorspronkelijk een inpandige muur (muur tussen deze vleugel en het "Paters Quartier"). Deze vleugel is eind jaren veertig van de 20ste eeuw gesloopt.

In de muur zit thans de hoofdtoegang van het complex. Rechts daarnaast in de grotendeels begroeide gevel twee dichtgezette vensters met daartussen een klein venster en nabij het maaiveld een halfroond eveneens dichtgezet kelderlicht.

De gevel links naast de toegangsdeur gaat grotendeels schuil achter houten aanbouwsels. Het gevelstuk, grenzend aan de reftergevel, is vanaf het maaiveld tot de onderzijde van het venster afgesmeerd met portlandcement. De gevel stamt uit de 15de eeuw waarvan een gedeelte opgetrokken is uit hergebruikte bakstenen.

In dit geveldeel is, in een vermoedelijke oude gevelopening, in het begin van de 18de eeuw een schuifvenster geplaatst. Het venster is vermaakt in de 20ste eeuw. Boven de bovendorpel is een grote herstelling herkenbaar gelijkwaardig aan de reftergevel. In de gevel zijn twee 20ste eeuwse ankers aanwezig behorend bij de zolderbalklaag.

Bouwdeel C; uitbreiding uit de 17de eeuw.

Deze uitbreiding is gerealiseerd in de 17de eeuw. Wanneer precies is niet duidelijk waarbij er twee mogelijkheden zijn; aan het begin van de 17de eeuw, voor 1629 maar dit lijkt erg vroeg gezien de aangetroffen constructie of na 1692 toen het complex in eigendom was gekomen van Rogier van Heze. Een datering daartussen lijkt niet voor de hand te liggen omdat na het beleg van 's-Hertogenbosch in 1629 de gebouwen geleidelijk werden verkocht en afgebroken.

De vleugel is gesitueerd in de oksel van de refter en de smallere vleugel aan de zuidzijde van het complex.

Van de aanbouw resteert thans nog maar een gedeelte. Op een foto genomen na de tweede wereldoorlog is duidelijk te zien dat de gevel verder in zuidelijk richting heeft doorgelopen.

Van de oorspronkelijk vijf traveen grote aanbouw zijn er drie bewaard gebleven. De aanbouw is circa 3,5 meter breed en bestaat uit een begane grond en zolder onder een lessenaarsdakje dat aansloot op het zadeldak van de vleugel.

Tegen de oostelijke gevel zijn waarschijnlijk rond 1900 vier gekoppelde "gemakken" (primitieve toiletruimten) aangebouwd.

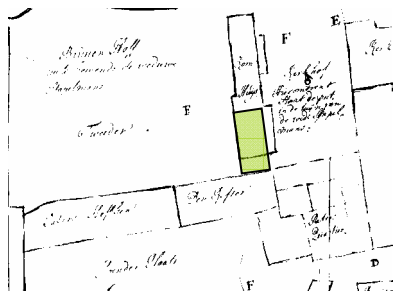
Ter linkerzijde zat tegen de zuidelijke gevel van de refter de trapopgang (XIXB) naar de ruimte boven de refter. Vrij recentelijk is deze verwijderd en is er een nieuwe trap geplaatst.

De zoldervloer bestaat uit een samengestelde balklaag met moerbalken en kinderbinten. Onder de moerbalken zijn consoles met een ojief profilering aangebracht (afbeelding 14). De moerbalken zelf zijn tussen de consoles voorzien van een afschuining met kapelversiering. Het lessenaarsdakje wordt gedragen door schuin op de moerbalken geplaatste jukbenen waarop een worm rust. De worm wordt geschoord door windschoren die aan de worm gepend en tegen de jukbenen gespijkerd zijn. De toognagels zijn er vanaf de buitenzijde in geslagen.

Afbeelding 14. Een detailopname van de samengestelde balklaag met de console met een ojiefprofilering die op basis van stilistische kenmerken in de 17de eeuw te dateren is.

Bouwdeel D; dwarsvleugel tegen de oostelijke zijgevel.

Tegen de oostelijk georiënteerde gevel van de refter staat een klein dwars geplaatste vleugel (circa 5,2x7,3 meter) bestaande uit een begane grond en zolder onder een zadeldak gedekt door gesmoorde Hollandse pannen.

Op de kaart van rond 1700 stond hier het "Koeihuys" dat los stand van de reftervleugel. Het huidige huisje stamt waarschijnlijk uit de eerste helft van de 19de eeuw. De meest oostelijke kopgevel bevat ouder muurwerk en is waarschijnlijk een restant van het zogenaamd Koeihuys.

Inwendig bezit het pand een enkelvoudige balklaag (XIXA) met tegen de oostelijke kopgevel een trap met onderkwart. De benedenruimte is grofweg in tweeën gedeeld met aan weerszijde van de dwarsmuur een schouw/rookkanaal.

In de balklaag zijn behoudens de trap nog twee dichtgezette ravelingen herkenbaar. Het zadeldak wordt gedragen door grenen schaarspanten. Door de aanwezigheid van voorzetwanden is het dwarshuisje niet verder onderzocht.

Oostgevel

De oostelijke kopgevel is een tuitgevel en bevat muurwerk dat veel verder teruggaat dan de datering van het huisje. In de gevel is een kaarsnis in aangetroffen onder een keperboog (afbeelding 15). Het omringende muurwerk (baksteenformaten: 28,5/30x12,5/13,5x6,5/7 cm., 10 lagen= 77 cm.) doet vermoeden dat we hier met een restant muur van doen hebben uit de 14de eeuw.

Afbeelding 15. De oostelijke kopgevel van het huisje met rechts een fragment van muurwerk met een kaarsnis welke mogelijk teruggaat tot de 14de eeuw.

Links van dit muurwerk zit een naad met daarnaast afgehakte bakstenen (..x13x6/6,5 cm., 10 lagen=75,5 cm.). Waarschijnlijk heeft hier een muur in oostelijke richting gelopen en heeft de muur met kaarsnis als binnenmuur gefungeerd. Links naast de afgehakte strook springt de gevel circa 40 cm. in.

Rechts naast dit muurwerk zit er jonger werk in de verder gepleisterde gevel (baksteenformaten: 22,5/23x10,5/11x4,5/5 cm., 5 lagen= 28 cm.).

Op circa 4 meter boven het maaiveld zit een versnijding in de gevel. Mogelijk is de top van de gevel jonger dan het onderliggende werk.

Zuidgevel

De zuidelijk georiënteerde gevel is gelegen aan een kleine binnenplaats (afbeelding 16). In de gepleisterde en geschilderde gevel geheel links een T-venster met stolpramen, vervolgens een zesruits schuifvenster met daaraan gekoppeld een deur met een in tweeën gedeeld bovenlicht. De gevel wordt afgesloten door een houten bakgoot die rust op houten muursteunen.

Afbeelding 16. De zuidgevel van het huisje.

Noordgevel

De noordelijk georiënteerde gevel wordt grotendeels afgedekt door een moderne serre. Op de begane grond zijn een tweetal gevelopeningen aanwezig. Oorspronkelijk zat hier een zesruits schuifvenster. De gevel wordt afgesloten door een bakgoot die rust op houten muursteunen met twee dakkapellen (stolpramen) die de gootlijst doorbreken.

Perceelscheidende muren van 'Het pand' en omgeving

Gedeelte rondom het hoveniers bedrijf

Vanaf de Louwsche Poort is via een poort het terrein van het hoveniersbedrijf bereikbaar. Aan de rechterzijde, van deze poort, bevinden zich de resten van een van de vleugels van het kloostercomplex die kort na de oorlog buiten deze muur, geheel is gesloopt. Deze voormalige buitengevel was de noordelijke gevel van de zijvleugel.

Aan de binnenzijde van het terrein is een eenvoudige houten schuur gebouwd welke het zicht op eventuele bouwsporen en/of bakstenen ontnemt.

Aan linkerzijde van de poort is mogelijk een restant van de bebouwing bewaard gebleven. Ook aan deze wordt het zicht op de bakstenen ontnomen door een schuur en een woning. De zichtbare delen zijn bepleisterd. De muur is aan de zuidzijde vrijwel geheel voorzien van een steens dikke klamp.

Het achterste deel bij de woning, bestaat tot ongeveer 1,5 meter boven maaiveld, uit muurwerk dat stamt uit de 19de eeuw. Een gedeelte is opgetrokken uit gele IJsselstenen en dateert mogelijk uit de 17de eeuw.

Gedeelte nabij de Sint Joseph kerk en de tuin achter het Redemptoristenklooster;

Dit muurgedeelte kenmerkt zich vooral door de verschillende richtingen waarop de muur verloopt. Het eerste stuk, bij de woning, is vrij eenduidig. Opvallend is de grote negge bij de kopgevel van het pand, wat er op wijst dat hier een oudere bouwmassa hergebruikt is bij de bouw van de woning.

Het gedeelte vanaf de woning is niet dateerbaar vanwege de latere afwerkingen. Dit gedeelte kenmerkt zich door de verschillende richtingen en zware steunberen die tegen de muur zijn aangebouwd. De dikte van de muur is opvallend en veel te zwaar als de steunberen slechts diende om de tuinmuur overeind te houden. Mogelijk gaan achter de jongere schil oudere restanten, behorende bij het klooster, schuil. In het verlengde van een van de steunberen staat de perceelscheidende muur tussen de percelen aan de Zuid Willemsvaart en het terrein van de hovenier, vermoedelijk daterend uit de 19de eeuw.

De muur volgt in noordelijke richting waarschijnlijk de route van een oudere percelering. Op het kadastrale minuutplan is deze herkenbaar.

Gedeelte tussen percelen Zuid Willemsvaart en het hoveniers bedrijf

Dit gedeelte van de muur stamt vermoedelijk geheel uit de 19de eeuw en sluit aan op de meest noord- westelijke hoek van het Pand'. Tegen de zuidzijde van deze muur is een lange lage kas geplaatst.

Gedeelte tussen de percelen aan de zuid Willemsvaart

Dit enigszins slingerende muur is vermoedelijk in de 19de eeuw opgetrokken en zal mogelijk samenhangen met de geleidelijke bebouwing van de percelen langs de Zuid Willemsvaart.

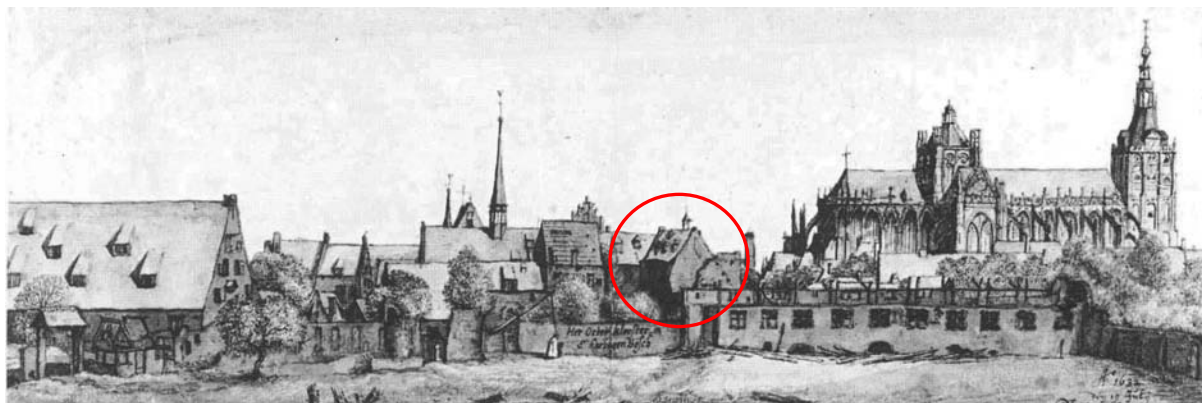
Steeg tussen Zuid Willemsvaart 147 en 149

Tussen de panden Zuid Willemsvaart 147 en 149 loopt een steeg waarvan de meest westelijke begrenzing wordt gevormd door een tuinmuur die, waarschijnlijk en niet toevallig, in het verlengde van de gangmuur van het pand loopt (recht van overpad, of ontsluiting???)

De muur is een restant van een bebouwing uit de 19de eeuw (stallen). Tegen de kopgevel (noordzijde) staan nog enkele drinkbakken voor paarden.

De voorgevel van het pand aan de Zuid Willemsvaart heeft nog alle kenmerken van een koetshuis, brede dubbele deur, schamppalen en een ijzeren rooster met paardenkoppen in beide deuren.

Slotsom:

Afbeelding 17. Een stadsgezicht gemaakt door Pieter Saenredam in 1632 met in het midden het zusters van Orthenklooster. En omcirkelt de refter.

Aan het einde van de Louwschepoort is een restant bewaard gebleven van het voormalige zusters van Orthenklooster. Dit object, wat bekend staat onder de naam "Het pand", was de voormalige refter van het complex.

Het klooster is omstreeks 1424 opgericht met hulp van de broeders des gemeenen levens en was aanvankelijk een nonnenklooster. Even later, omstreeks 1444, werd het klooster een zogenaamd dubbelklooster met zowel mannen als vrouwen en heeft in die hoedanigheid gefungeerd tot 1629.

Na het beleg van 's-Hertogenbosch door Frederik Hendrik in 1629 werden de gebouwen geleidelijk verkocht en afgebroken waarbij alleen de vrouwen het klooster tot 1692 nog hebben bewoond. Het pand werd, evenals andere bebouwing, in 1692 verkocht en kwam in handen van Rogier van Heze die het onderbracht in een naar hem vernoemde stichting en het pand geschikt maakte voor de huisvesting van onvermogene alleen zijnde mannen en vrouwen.

"Het pand" wat tijdens een vooronderzoek gedurende enkele maanden in het vroege voorjaar van 2008 is ingemeten en gedocumenteerd, was de refter/eetzaal van het klooster.

Tegen de hoofdvlugel zijn nog een aantal kleinere bouwdelen bewaard gebleven.

De hoofdvlugel van het complex stamt van oorsprong uit de eerste helft van de 15de eeuw en bestaat uit een langgerekt bouwlichaam (8,5x23,5 meter) met een begane grond, verdieping en zolder onder een zadeldak. Van het oorspronkelijke bouwdeel uit de 15de eeuw is, voor zover nu bekend, alleen het muurwerk op de begane grond en de verdiepingsbalklaag bewaard gebleven. De verdieping, zoldervloer en kapconstructie zijn in de tweede helft van de 19de eeuw tot stand gekomen. Welke precieze omvang de refter van oorsprong heeft gehad is voorsnog niet duidelijk. De refterzaal heeft thans een omvang van zes traveeën waarbij de twee lange zijgevels oost en west gericht zijn. Van de oorspronkelijke constructie is de samengestelde verdiepingsbalklaag bewaard gebleven. Ook onderdelen van een houtskelconstructie (muurstijlen en korbeels) zijn nog aanwezig evenals kaarsnissen in de oostelijke gevel. Bouwsporen aan de binnenzijde van de westelijke gevel worden door pleisterlagen aan het zicht onttrokken.

Het pand heeft oorspronkelijk kruisvensters in beide zijgevels gehad. Een venster is deels bewaard gebleven. Later, in de 18de eeuw, zij hier schuifvensters in geplaatst die weer later in de 19de eeuw zijn vertimmerd.

Tegen de zuidgevel van de refter staat een smaller bouwdeel dat waarschijnlijk ook in de 15de eeuw gelijktijdig met de refter is gebouwd.

Waarschijnlijk vormde deze vleugel een geheel met het later gesloopte en als "Paters Quartier" aangeduide bouwdeel. Deze vleugel is eind jaren veertig van de 20ste eeuw gesloopt. Van de oorspronkelijke vleugel resteert een groot gedeelte van het muurwerk met daarin sporen van de indeling. De verdiepingsbalklaag is niet in het zicht maar bestaat mogelijk nog uit een samengestelde balklaag. De oorspronkelijke verdieping is grotendeels.

In de 17de eeuw is er vervolgens een uitbreiding van het complex gerealiseerd. Deze vleugel is gesitueerd aan de oostzijde van het complex. Van deze aanbouw resteert thans nog maar een gedeelte; van het oorspronkelijk vijf traveen omvattende bouwdeel zijn er drie bewaard gebleven. De aanbouw is circa 3,5 meter breed en bestaat uit een begane grond en zolder onder een lessenaarsdakje dat aansloot op het zadeldak van de vleugel.

Tegen de oostelijk georiënteerde gevel van de refter staat ten slotte een kleine dwars geplaatste vleugel (circa 5,2x7,3 meter) bestaande uit een begane grond en zolder onder een zadeldak gedekt door blauwe Hollandse pannen.

Op de kaart van rond 1700 stond hier het "Koeyuys" dat los stond van de reftervleugel. Het huidige huisje stamt waarschijnlijk uit de eerste helft van de 19de eeuw.

In de oostelijke kopgevel is muurwerk aangetroffen dat veel verder teruggaat dan de datering van het huisje. In de gevel zit een kaarsnis. Het omringende muurwerk doet vermoeden dat we hier met een restant muur van doen hebben uit de 14de eeuw. De muur is hergebruikt als kopgevel bij de bouw van het huisje.

Het pand en delen van de tuinmuur van het aangrenzende hoveniersterrein zijn als enige bovengrondse restanten van het zusters van Orthenklooster overgebleven en in die hoedanigheid van groot bouwhistorisch en cultuurhistorisch belang.

Het pand leent zich door zijn belangrijke historie en bouwhistorische elementen bij uitstek voor een diepgaand en uitvoerig onderzoek. Door dit vooronderzoek zijn lang niet alle vragen beantwoord; wel is inzichtelijk gemaakt hoe de historische hoofdstructuur van het gebouw en zijn omgeving in elkaar steekt.

Als vervolg op dit vooronderzoek is een uitgebreid documentair bouwhistorisch en archeologisch onderzoek dan ook noodzakelijk. Dit kan voorafgaand en samenvallen met eventuele restauratieplannen in de nabije en verre toekomst. Ook dendrochronologisch onderzoek naar de nog aanwezige historische houtconstructies kan een belangrijke bijdrage of aanvulling geven op de huidige inzichten.

Ook is gezien de belangrijke historie een uitgebreid onderzoek naar de archivalische bronnen wenselijk.

Om het gebouw veilig te stellen voor de toekomst is het noodzakelijk om in een vroeg stadium een discussie op te zetten over de (on)mogelijkheden voor dit pand. Ook het omringende gebied dient daarbij een belangrijke rol te spelen. Het is, gezien de belangrijke plaats die het pand inneemt in de religieuze en ontwikkelingsgeschiedenis van 's-Hertogenbosch, van groot belang om een passende functie te vinden voor dit markante gebouw.

Johan van den Eijnden, 29 mei 2008.

Waardestelling;

Om inzicht te krijgen in de cultuur- en bouwhistorische waarden van de bebouwing is in deze rapportage een waardering opgenomen. De waardering is onderverdeeld in:

- Analyse monumentwaarde,
- planologische en landschappelijke betekenis en situering,
- historische context,
- karakteristieke bouwmassa,
- sociaal- en cultuurhistorische betekenis,
- architectonische en bouwhistorische betekenis,

De waardering uit zich in drie categorieën; zeer hoge, hoge en neutrale monumentale waarde. Categorie 1; zeer hoge monumentale waarde;

- Behoud als uitgangspunt;
- Mits noodzakelijk; zorgvuldig ingrijpen met als leidraad de monumentale waarde;
- De ingrepen moeten het karakter en de beleving versterken.

Categorie 2; hoge monumentale waarde;

- Streven naar behoud;
- Aanpassingen zijn mogelijk, waarbij de monumentale waarde en de architectuur zoveel mogelijk behouden blijft of wordt versterkt.

Categorie 3; neutrale monumentale waarde;

- Behoud wordt niet nagestreefd;
- Wijzigingen of zelfs sloop behoren tot de mogelijkheden.

Korte analyse monumentwaarde;

Het betreft hier een in kern een 15^e eeuwse pand dat onderdeel heeft uitgemaakt van het zusters van Orthenklooster dat rond 1424 is opgericht. Vanaf 1692 kwam het pand, dat als refter heeft gefungeerd, in handen van Rogier van Heze die het onderbracht in een naar hem vernoemde stichting en het pand geschikt maakte voor de huisvesting van onvermogenende alleen zijnde mannen en vrouwen.

In de eeuwen daarna is het pand verbouwd en uitgebreid. Uit de tweede helft van de 19de eeuw stamt de opbouw vanaf de verdiepingsvloer.

Ondanks de verbouwingen zijn er van de 15^e-eeuwse kern (refter en de smallere vleugel) nog verschillende delen bewaard gebleven, zoals de kelder, het gehele muurwerk tot de verdiepingsvloer en de samengestelde balklaag met restanten van een houtskelet met muurstijl en korbeel en kruiskozijn. Deze onderdelen hebben een **zeer hoge waarde**. Dat geldt ook voor de restanten van de 18de eeuwse vensters en het deurkozijn in de noordelijke kopgevel. De ingebouwde slaapkamers, gelegen aan de gang, met bedstede en kast stammen waarschijnlijk van oorsprong uit de 18de eeuw. Deze kamers laten de nieuwe functie zien die het pand aan het einde van de 17de eeuw heeft gekregen en bezitten ook een **zeer hoge waarde**.

De in de tweede helft van de 19de eeuw gerealiseerde opbouw vanaf de verdiepingsvloer bezit een **hoge waarde**. Dit geldt ook voor de vensters op de begane grond en de kapconstructie op de smallere vleugel.

De kunststof vensters op de verdieping en de dito serre zijn van **neutrale bouwhistorische waarde**.

De aanbouw, stammende uit de 17de eeuw met samengestelde balklaag met olijf sleutelstukken, bezit als onderdeel van het complex en vanwege belangrijke bouwhistorische onderdelen een **zeer hoge waarde**. Dit geldt ook voor het aangebouwd dwarshuisje met oudere kopgevel.

Planologische en historische stedenbouwkundige situering

Waarde: zeer hoog - hoog - neutraal

Het pand heeft onderdeel uitgemaakt van het zusters van Orthenklooster en is gelegen in het, laag gelegen westelijke gedeelte, van de stad binnen de tweede stadsommuring.

Het totale terrein bezit een zeer hoge historische stedenbouwkundige betekenis voor de stad.

Historische context

Waarde: zeer hoog - hoog - neutraal

Het pand is, als een van de laatst overgebleven bovengrondse restanten van het zusters van Orthenklooster, van groot historisch belang.

Karakteristieke bouwmassa

Waarde: zeer hoog - hoog - neutraal

De hoofdmassa van het pand, bestaande uit een tweelaags bouwdeel onder een zadeldak inclusief de aanpalende delen, bezitten een zeer hoge karakteristieke waarde.

Sociaal- en cultuurhistorische betekenis

Waarde: zeer hoog - hoog - neutraal

Het pand bezit een zeer hoge sociaal- en cultuurhistorische waarde als exponent van de ontwikkeling van kloosters in de late middeleeuwen.

Architectonische en bouwhistorische betekenis

Waarde: zeer hoog - hoog - neutraal

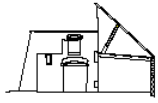
Het pand bezit een zeer hoge bouwhistorische waarde door de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse hout- en baksteenconstructies.

Door de aanwezigheid van voorzetwanden en plafonds is thans niet inzichtelijk of er mogelijk nog historische stucplafonds, wandafwerkingen, beschilderingen en oudere constructies en overige elementen in het pand aanwezig zijn. Deze kunnen de bouwhistorische en monumentale waarden beïnvloeden.

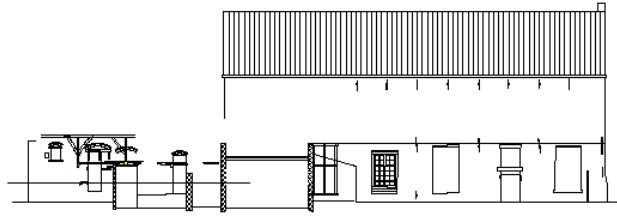
Uit de redengevende omschrijving RACM:

"Het pand"; in oorsprong vermoedelijk 15e eeuwse restant van het klooster van de Zusters van Orthen. In schoon metselwerk opgetrokken pand met verdieping onder met rode Hollandse pannen gedekt zadeldak. Tegen de noordgevel steunberen en er in deur met 16-ruits bovenlicht; in de oostgevel een 24-ruits schuifraam en haaks tegen de zuidzijde een witgeverfde latere aanbouw zonder verdieping onder met blauwe Hollandse pannen gedekt zadeldak en met 6-ruits schuiframen; tegen de zuidgevel een lagere aanbouw onder zadeldak, die als portiek fungeert; in de westgevel 20-ruits schuiframen op de begane grond en 6-ruits schuiframen op de verdieping. Inwendig: balklagen met moer- en kinderbinten, in oostelijke aanbouw met olijf-sleutelstukken. In de gang langs de oostgevel zwartmarmere tegels en enige kaarsnissen en muurstijlen.

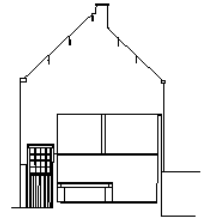

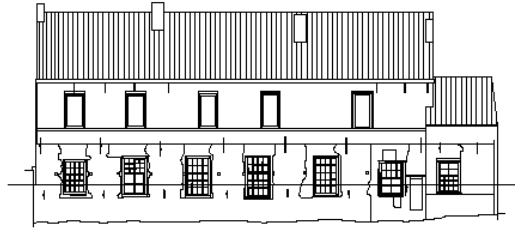
Zuidgevel.

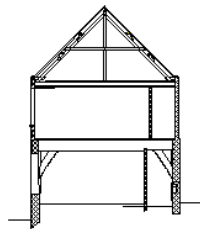
Oostgevel.

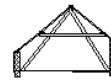
Noordelijke kopgevel.

Westgevel.

Doorsnede A-A.

Doorsnede B-B.